

Податкова консультація

Державна податкова служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула звернення щодо оподаткування допомоги по тимчасовій непрацездатності, яка виплачується Фондом соціального страхування на користь фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку та нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) на суми такої допомоги і в межах компетенції повідомляє.

Згідно з частиною першою ст. 19 Закону України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності мають застраховані особи – громадяни України, іноземці, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Це право виникає з настанням страхового випадку в період роботи (включаючи час випробування та день звільнення), зайняття підприємницькою та іншою діяльністю, якщо інше не передбачено законом.

Оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку визначено главою 1 розділу XIV Кодексу згідно з п.п. 4 п. 292.11 ст. 292 якої до складу доходу фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку, визначеного ст. 292 Кодексу, не включаються, зокрема, суми коштів цільового призначення, що надійшли від фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Отже, дохід у вигляді матеріального забезпечення (допомоги по тимчасовій непрацездатності), який виплачується Фондом не включається до доходу фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку проте оподатковується за загальними правилами, встановленими Кодексом для платників податків – фізичних осіб.

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб регулюється розділом IV Кодексу, згідно з п.п. 162.1.1 п. 162.1 ст. 162 якого передбачено, що платником податку є фізична особа – резидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні.

Пунктом 163.1 ст. 163 Кодексу визначено, що об'єктом оподаткування резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

Відповідно до п.п. 165.1.1 п. 165.1 ст. 165 Кодексу до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включається, зокрема, винагороди і страхові виплати, які отримує платник податку з бюджетів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування та у формі фінансової допомоги інвалідам з Фонду соціального захисту інвалідів згідно із законом, крім виплат пов'язаних з тимчасовою втратою працездатності.

При цьому звільняються від оподаткування військовим збором доходи, що згідно з розділом IV Кодексу не включаються до загального оподатковуваного

доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 Кодексу (п.п. 1.7 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Водночас до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включаються інші доходи, крім зазначених у ст. 165 Кодексу (п.п. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 Кодексу).

Також вказані доходи є об'єктом оподаткування військовим збором (п.п. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу).

Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб та військового збору до бюджету визначено ст. 168 Кодексу.

Так, згідно із п.п. 168.1.1 п. 168.1 ст. 168 Кодексу податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку 18 відс., визначену ст. 167 Кодексу, і ставку військового збору 1,5 відс., встановлену п.п. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX Кодексу.

Таким чином, допомога по тимчасовій непрацездатності нарахована (виплачена) Фондом фізичній особі – підприємцю – платнику єдиного податку, є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором, а Фонд є податковим агентом щодо такого доходу.

Порядок нарахування та сплати єдиного внеску регулюється виключно Законом України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464).

Згідно з п. 4 частини першої ст. 4 Закону № 2464 платниками єдиного внеску є фізичні особи – підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування.

Нарахування єдиного внеску фізичні особи – підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування, здійснюють на суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску (абзац перший п. 3 частини першої ст. 7 Закону № 2464).

Відповідно до частини п'ятої ст. 8 Закону № 2464 єдиний внесок для платників, зазначених у ст. 4 Закону № 2464, встановлюється у розмірі 22 відс. до визначеної ст. 7 Закону № 2464 бази нарахування єдиного внеску.

Отже, сума допомоги по тимчасовій непрацездатності, отримана фізичною особою – підприємцем платником єдиного податку, не є базою нарахування єдиного внеску.

Згідно з п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.